Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Certificatiestelsel arbeidsomstandigheden
Nieuwsbrief nr. 01/2015
Deze nieuwsbrief informeert u over de stand van zaken rond het stelsel van certificatie.

Korte terugblik
Zoals in de vorige nieuwsbrief werd aangekondigd zijn in de Arbeidsomstandighedenregeling op 1 januari 2015[1] de volgende wijzigingen van kracht geworden:

- een nieuwe bijlage[2] voor het persoonscertificaat springmeester;
- tijdelijke regeling werkveld vuurwerk, zodat certificaten verleend kunnen worden in de overgangssituatie tot 1 januari 2016, wanneer dit werkveld overgaat naar een registratiesysteem;
- de actualisering van de versienummers van NEN-EN-ISO/IEC normen in de schema's voor aanwijzing en toezicht;
- aanpassing van de schema's die betrekking hebben op (kraan)machinisten, waardoor examenvragen geen knock-out karakter meer hebben;
- aanpassing van het schema dat betrekking heeft op de duikerarts;
- aanpassingen in verband met asbest en adembescherming over een verwijzing naar het HSE protocol t.b.v. de passendheid van het adembeschermingsmiddel.

Ook in de Warenwetregelingen zijn de verwijzingen naar de internationale accreditatienormen geactualiseerd, de Warenwetregeling drukapparatuur is ook van toepassing geworden op kelderbierinstallaties, een internationale overeenkomst is verwerkt in de Warenwetregeling containers, en daarnaast zijn nog wat kleine wijzigen doorgevoerd.

In het kader van méér communiceren en behoeften inventariseren is TNO gestart met het houden van interviews met bij arbocertificatie betrokken partijen zoals beheerstichtingen, andere departementen en de Inspectie SZW en de RvA. Deze interviews zullen gebruikt worden bij de afweging hoe we het stelsel van certificatie toekomstbestendiger, eenvoudiger en effectiever kunnen maken. De interviews met de beheerstichtingen zijn inmiddels afgerond en worden aangevuld met interviews van CKI's. We hopen in de volgende nieuwsbrief de resultaten toe te kunnen lichten.

Schemawijzigingen Arbodiensten
Op 1 april jl. trad, via een publicatie in de Staatscourant van 31 maart 2015, een beperkte wijziging van het Werkveldspecifieke Certificatieschema Arbodiensten (WSCS-Arbodiensten - Bijlage IIb Arboregeling) en het daarbij behorende Werkveldspecifiek document voor aanwijzing en toezicht voor arbodiensten (WDA&T-Arbodiensten - Bijlage IIa Arboregeling) in werking.
Door deze wijzigingen is het mogelijk om beide CKI's (Lloyds en DNV-GL) voor dit werkveld te beoordelen en weer opnieuw aan te wijzen. Een andere wijziging heeft betrekking op het opschorten van de werking van een non-conformity voor kleine(re) arbodiensten voor het niet voldoen aan de verplichting rondom de inzet van deskundigen overeenkomstig de urennorm. De verwachting is dat er in de loop van 2016 een nieuwe grotere wijziging van beide certificatieschema's kan worden ingevoerd waarbij ook voor dit punt een structurele oplossing zal worden gecreëerd.

[1] Staatscourant 18 december 2014, nr. 36339
[2] Bijlage X Arboregeling (wetten.overheid.nl)

Wijzigingsregeling juli 2015
Op dit moment wordt een wijziging van de Arbeidsomstandighedenregeling en de warenwetregeling liften gereed gemaakt voor publicatie in juli:

1. De certificatieschema's voor de Deskundig Toezichthouder Asbest (DTA) en Deskundig Asbestverwijdereraar (DAV) worden sterk vereenvoudigd en samengevoegd. De bestaande bijlagen XIIIc en XIIId van de Arbeidsomstandighedenregeling worden vervangen door een nieuwe bijlage XIIIc. Er komen een DAV niveau 1 en niveau 2 de LDAV verdwijnt. Er komen extra voorschriften om het verschijnsel 'dubbele certificaten' beter aan te kunnen pakken.
2. In alle werkveldspecifieke documenten voor aanwijzing en toezicht (WDAT) voor persoonscertificaten, komt een bepaling die, indien gebruik wordt gemaakt van zogenaamde itembanken, de Raad voor Accreditatie daar toegang toe geeft.

In de Warenwetregeling liften zijn de aanpassingen gericht op het beperken van administratieve en toezichtlasten, betere afstemming met accreditatienormen en het oplossen van onduidelijkheden. Daarnaast worden overal de gedetailleerde uitwerkingen van de klachtenregelingen en bezwaar- en beroepsprocedures geschrapt, omdat deze verplichtingen al gelden op grond van de Algemene wet bestuursrecht en in de schema's niet hoeven te worden overgeschreven.

Wijzigingen die later in 2015 worden doorgevoerd
Voor een aantal andere schema's zijn de voorbereidingen in volle gang, maar zijn ze nog niet zo ver dat ze in juli gepubliceerd kunnen worden. Het gaat om een nieuw, geharmoniseerd schema voor de hogere veiligheidskundige, de arbeidshygiënist en de arbeids- en organisatiedeskundige. Op het moment van schrijven van deze nieuwsbrief liggen er nog een aantal vragen bij de beheerstichting BCD. Datzelfde speelt bij een voorstel voor een geharmoniseerd schema voor de gewone duiker en brandweerduiker. Ook hier heeft SZW nog een aantal vragen aan SWOD voorgelegd. De verwachting is dat beide schema's in het najaar kunnen worden doorgevoerd.
Daarnaast verwacht SZW in de 2e helft van 2015 ook gewijzigde schema's voor asbestverwijderingsbedrijven en inventarisatiebedrijven vast te kunnen stellen. Tenslotte verwacht SZW dat aan het eind van de zomer het gewijzigde schema voor het opsporen van conventionele explosieven gereed is.

EU ontwikkelingen
De afgelopen tijd hebben er binnen de EU ontwikkelingen plaatsgevonden die invloed hebben op het Nederlandse certificatie stelsel. Hieronder noemen we de belangrijkste ontwikkelingen.

1. EU verordening (EG) Nr. 765/2008)
Door de gewijzigde Europese wet- en regelgeving is beoordelen door de Raad voor Accreditatie niet meer toegestaan. De Raad voor Accreditatie mag volgens de uitleg van de Europese Commissie op grond van de verordening (EG) Nr. 756/2008 alleen nog accrediteren tegen de geharmoniseerde accreditatienormen. Dat betekent dat SZW het stelsel van beoordelen door de Raad voor Accreditatie moet afbouwen.

Tijdpad voor overgang van beoordeling naar accreditatie:

Hieronder schetsen we het tijdpad voor de overgang van beoordeling naar accreditatie. Dit tijdpad is belangrijk omdat voor een goede overgang verschillende partijen een aantal stappen moeten zetten. De Raad voor Accreditatie, die op grond van Europese verplichtingen eigenlijk nu al geen beoordelingen meer mag uitvoeren, krijgt van nog enige ruimte om deze verantwoordelijkheid af te bouwen. Ook in andere lidstaten zijn er accreditatie instellingen die activiteiten moeten afbouwen. De voorwaarde is dat er een concreet tijdpad wordt opgesteld waarin de afbouw is gerealiseerd. Dat tijdpad loopt tot eind 2019. Daarom moet de overgang van beoordelen naar accreditatie van door SZW aan te wijzen instellingen voltooid zijn voor 2020. Voor nieuwbouw producten wordt de overgang gerealiseerd met de implementatie van de nieuwe productrichtlijnen (in de diverse Warenwetbesluiten) en waar mogelijk wordt het regime van keuringen in de gebruiksfase daarbij meegenomen. Voor de overige werkvelden moet er in de zomer van 2016 een keuze vallen om afwel over te stappen naar accreditatie of een ander systeem van kwaliteitsborging (bijvoorbeeld persoonsregistratie) waar betrokken partijen en SZW het over eens worden. Alleen dan hebben alle partijen voldoende tijd om alle noodzakelijke opties te doordenken en uit te werken. Midden 2017

moeten de werkvelden alle documentatie klaar hebben voor de overgang naar de nieuwe aanpak. Op deze manier kan ook worden bewerkstelligt dat de Raad voor Accreditatie tijdig alle aanvragen voor schemabeoordeling en accreditatie af kan handelen. Hetzelfde geldt ook indien de keuze valt op een alternatieve vorm van kwaliteitsborging.

Bijeenkomst

In 2015 zal SZW bijeenkomsten organiseren voor een aantal werkvelden. Deze bijeenkomsten moeten duidelijkheid verschaffen over de overgang van beoordeling naar accreditatie. Tijdens deze bijeenkomsten zullen we met elkaar bespreken waarom deze wijziging moeten worden doorgevoerd, wat dit betekent voor de verscheidene partijen binnen de werkvelden en welke keuzes er bij accreditatie mogelijk zijn. Op 19 juni vindt de bijeenkomst: *Van beoordelen naar accrediteren: wat verandert er voor u?* plaats voor de product werkvelden. De uitnodigingen hiervoor zijn verstuurd. De bijeenkomst voor de andere terreinen is gepland voor september. Zodra hier meer over bekend is wordt u hierover geïnformeerd.

Wat kan SZW voor u betekenen in de overgangsperiode?
Wij kunnen ons voorstellen dat er veel vragen leven over de overgang van beoordelen naar accreditatie of een ander systeem van borging. Voor een deel kunnen die tijdens de voorlichtingsdagen deze zomer beantwoord worden. Deze bijeenkomsten zullen voor een deel ook duidelijk maken of en zo ja welke ondersteuning vanuit SZW mogelijk aangeboden kan worden in de overgangsperiode tot 2020. Te denken valt aan de ontwikkeling van voorlichtingsmateriaal vervolgbijeenkomsten, deskundige consultatie of iets anders. Voor het verstrekken van subsidies zien wij geen ruimte meer. Overigens zijn de meeste schema's al in hoge mate in overeenstemming met de relevante accreditatienormen.
In elk geval zal SZW in contact met de betrokken partijen nagaan hoe zij het proces zo goed mogelijk kan ondersteunen.

2. Implementatie nieuwe product richtlijnen

SZW implementeert momenteel een viertal nieuwe richtlijnen. Het gaat om de Richtlijn explosieveilig materieel 2014/34/EU, de Richtlijn drukvaten van eenvoudige vorm 2014/29/EU, de Richtlijn drukapparatuur 2014/68/EU en de Richtlijn liften 2014/33/EU. SZW streeft ernaar om, tijdens de implementatie van de genoemde richtlijnen, de eisen die gelden voor een CKI (in het vervolg conformiteitsbeoordelingsinstantie(CBI) genoemd), in lijn te brengen met de Europese regelgeving. Dit betekent dat accreditatie aan de hand van de geharmoniseerde accreditatie norm, een bewijsvermoeden geeft dat de CBI voldoet aan de criteria voor aanwijzing. Simpel gesteld bij accreditatie wordt de CBI geacht aan alle eisen te voldoen.
De consequenties van het voorgaande zijn:

- Schema's voor aanwijzing en toezicht komen te vervallen.
- CBI's die certificaten verstrekken in de gebruiksfase stellen gezamenlijk één certificatieschema op en hanteren deze.
- Voor de product richtlijnen is SZW niet langer eigenaar van het certificatieschema. Het schema wordt daarom niet meer opgenomen in de regels van SZW, ook wordt er niet meer verwezen naar het schema.
- De Convenanten van SZW met beheerstichtingen en CCvD's (in deze werkvelden) komen te vervallen, en daarnaast zal SZW niet meer aanwezig zijn als waarnemer bij vergaderingen van beheerstichtingen en CCvD's.
- De taken en bevoegdheden van de Inspectie SZW veranderen niet.
- Het informatieprotocol tussen de Inspectie SZW en de RvA blijft van kracht.

Deze aanpak bij de product werkvelden is mogelijk omdat alle eisen aan de producten in Europese regels vastliggen en niet nationaal worden bepaald. De gebruikskeuringen zijn in essentie gericht op het periodiek vaststellen of nog steeds wordt voldaan aan de ontwerp eisen. De keuringsfrequentie blijft in de regelgeving opgenomen. Hierdoor vervalt de noodzaak voor SZW om op de productterreinen schema's vast te stellen en een de gebruikelijke inhoudelijke betrokkenheid te continueren. Door de accreditatie vanuit de RvA blijft geborgd dat CBI's belanghebbenden partijen blijven betrokken bij het schema beheer en dat zij aan de criteria voor aanwijzing blijven voldoen.

Voor de volledigheid wordt hier met nadruk opgemarkt dat bij de overige werkvelden (anders dan producten), het nog volledig open staat of SZWS schema's blijft vaststellen en in de regelgeving opneemt.

3. EU richtlijn 2013/55/EU erkenning beroepskwalificaties

Voor certificerende instellingen die een aanwijzing hebben van het ministerie van SZW voor het verstrekken van een of meer bij wet verplicht gestelde persoonscertificaten, is de wijziging van EU richtlijn 2013/55/EU van belang. Beroepen op grond van een bij of krachtens de wet verplicht gestelde beroepskwalificaties, bijvoorbeeld in de vorm van een certificaat, zijn zogenaamde gereglementeerde beroepen. Er is een wetsvoorstel in voorbereiding om de wijzigingen van de richtlijn door te voeren in de Algemene wet erkenning beroepskwalificaties. De volgende veranderingen zijn van belang voor CKI's die persoonscertificaten verstrekken:

- De informatie die CKI's beschikbaar stellen op hun websites moet correct en zo volledig mogelijk zijn. De aanvraagprocedure moet online kunnen worden doorlopen.
- Met de wijziging van de Algemene wet erkenning beroepskwalificaties wordt de beroepservaringseis van twee jaar verlaagd naar één jaar.
- In de Algemene wet erkenning beroepskwalificaties wordt een nieuwe bepaling over de erkenning van buitenlandse beroepsstages opgenomen. De CKI dient een in een andere lidstaat gevolgde beroepsstage als zodanig te erkennen. Daarnaast is de CKI verplicht om bij de behandeling van een verzoek om toegang te krijgen tot een gereglementeerd beroep rekening te houden met een beroepsstage die is gevolg in een derde land (geen lidstaat).
- Het Nationaal Contactpunt, ondergebracht bij Nuffic en SBB, wordt vervangen door een nader aan te wijzen 'assistentiecentrum'. De activiteiten van het nader te bepalen assistentiecentrum zijn vergelijkbaar met de activiteiten van Nuffic en SBB. De activiteiten spitsen zich toe op het verstrekken van advies en bijstand aan burgers en CKI's.

CKI-dag

Vorig jaar is een goed bezochte CKI-dag gehouden. De wens van veel aanwezigen was om ook dit jaar een CKI-dag te houden. Gezien de bijeenkomsten die SZW dit jaar gaat organiseren, is de CKI-dag van de Inspectie SZW verplaatst naar het eerste kwartaal van 2016. Dit biedt een goede gelegenheid om terug te kijken op de bijeenkomsten van 2015.

Colofon
Mei 2015 | nummer 1
Informatiebulletin | Nieuwe stelsel certificatie arbeidsomstandigheden